

28.09.2023 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2022 r.

-222,5 mln zł

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.

W 2022 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego rosły wolniej niż wydatki. Budżety tych jednostek zamknęły się zbiorczo deficytem. Deficyt osiągnęły wszystkie rodzaje jednostek samorządu terytorialnego, w tym największy w relacji do dochodów ogółem odnotowano w mieście na prawach powiatu – Opole.

W 2022 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim wynosiły 8143,6 mln zł i wzrosły zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. (odpowiednio: o 6,0% i o 78,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ukształtowały się na poziomie 8615,90 zł, tj. wyższym o 6,8% niż w 2021 r. i o 88,5% w odniesieniu do 2015 r. Ponad połowę ogółu dochodów osiągnęły gminy (62,6%), w tym głównie miejsko-wiejskie (37,6%).

Tablica 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2015	2021	2022			
	w milionach złotych		2015=100	2021=100	w odsetkach	
Ogółem	4564,5	7685,7	8143,6	178,4	106,0	100,0
Gminy razem ^a	2726,7	4769,5	5099,4	187,0	106,9	62,6
miejskie	334,3	542,4	547,0	163,6	100,9	6,7
miejsko-wiejskie	1602,8	2950,9	3063,0	191,1	103,8	37,6
wiejskie	789,6	1276,3	1489,3	188,6	116,7	18,3
Powiaty	764,9	1073,2	1139,7	149,0	106,2	14,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	647,9	1214,4	1229,3	189,7	101,2	15,1
Województwo	425,0	628,5	675,2	158,9	107,4	8,3

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

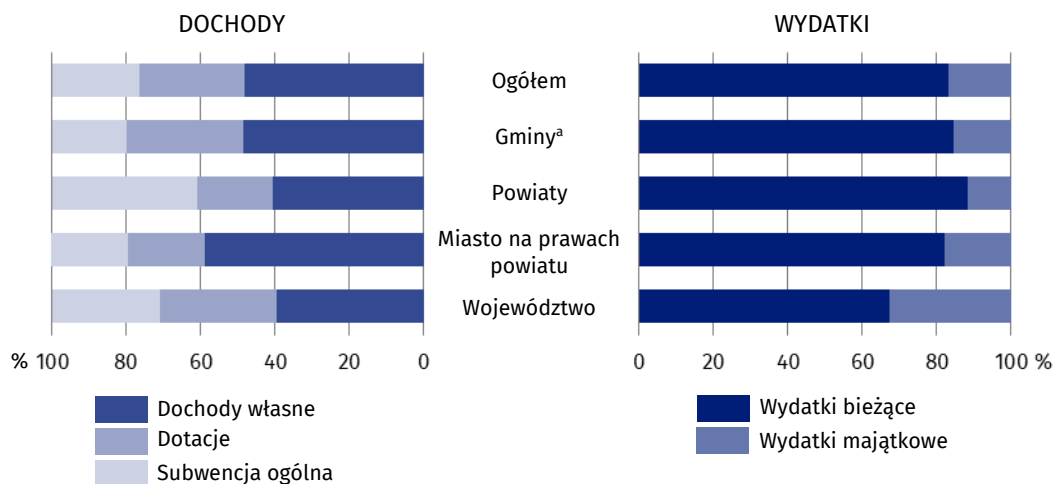
Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2022 r. wynosiły one 3933,6 mln zł (o 11,1% więcej niż przed rokiem). **Dotacje** były równe 2281,5 mln zł i w skali roku wzrosły o 9,1%. W dotacjach ogółem 409,4 mln zł stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej), które w odniesieniu do 2021 r. zwiększyły się o 24,9%. **Subwencja ogólna z budżetu państwa** w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 6,1% i osiągnęła poziom 1928,4 mln zł.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne

Największy udział dochodów własnych, dotacji i subwencji ogólnej w dochodach ogółem odnotowano odpowiednio w: budżecie miasta na prawach powiatu (58,7%), budżecie samorządu województwa (31,3%) oraz budżetach powiatów (39,0%).

Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu – Opole

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2022 r.

a Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

W 2022 r. **wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego wynosiły 8366,1 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 13,2%, a względem 2015 r. – o 87,1%. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 8851,30 zł, tj. wyższy o 14,1% niż w 2021 r. i o 97,8% w odniesieniu do 2015 r. Większość wydatków ogółem poniosły gminy (62,2%), w tym głównie miejsko-wiejskie (37,9%).

Ponad 1/3 wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego poniosły gminy miejsko-wiejskie

Tablica 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2015	2021	2022			
	w milionach złotych			2015=100	2021=100	w odsetkach
Ogółem	4470,8	7390,9	8366,1	187,1	113,2	100,0
Gminy razem ^a	2679,1	4477,1	5203,4	194,2	116,2	62,2
miejskie	329,0	495,9	545,9	165,9	110,1	6,5
miejsko-wiejskie	1591,2	2781,8	3171,8	199,3	114,0	37,9
wiejskie	758,9	1199,4	1485,7	195,8	123,9	17,8
Powiaty	759,9	1033,4	1167,9	153,7	113,0	14,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	640,2	1339,0	1314,6	205,3	98,2	15,7
Województwo	391,5	541,3	680,2	173,7	125,7	8,1

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Głównym obciążeniem jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące**. W 2022 r. wynosiły one 6966,9 mln zł (o 11,7% więcej niż w 2021 r.), stanowiąc 83,3% wydatków ogółem.

Wydatki majątkowe były równe 1399,2 mln zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosły o 21,0%. Największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w budżecie

samorządu województwa (32,5%). Na inwestycje przeznaczono 1290,0 mln zł, tj. o 37,3% więcej niż w 2021 r.

W 2022 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego zamknęły się zbiorczo **deficytem** w wysokości 222,5 mln zł (wobec nadwyżki 294,8 mln zł w roku poprzednim i 93,7 mln zł w 2015 r.). Ujemny wynik osiągnęły wszystkie rodzaje jednostek samorządu terytorialnego. Największy deficyt w relacji do dochodów ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (6,9%).

Największy deficyt w ujęciu względnym odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu – Opole

Tablica 3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy ^a	Powiaty	Miasto na prawach powiatu	Województwo
Nadwyżka (+) lub deficyt (-) w mln zł					
2015	+93,7	+47,6	+5,0	+7,6	+33,5
2021	+294,8	+292,4	+39,8	-124,6	+87,2
2022	-222,5	-104,0	-28,3	-85,3	-5,0

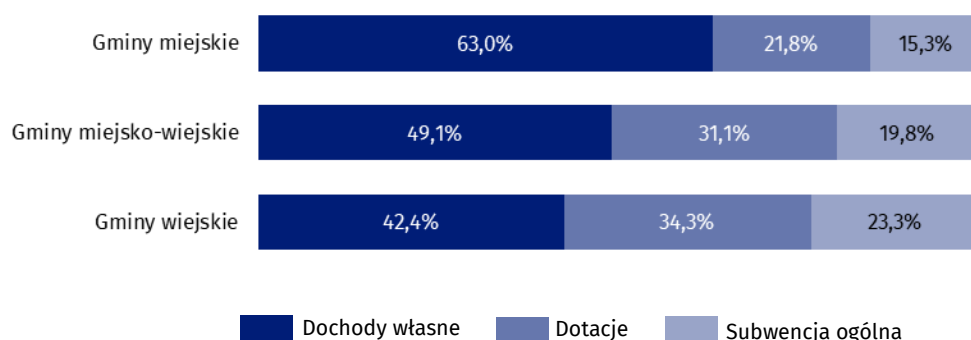
a Bez wyniku gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin

W 2022 r. **dochody** budżetów gmin wynosiły 5099,4 mln zł i wzrosły o 6,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 60,1% dochodów ogółem budżetów gmin, wiejskich – 29,2%, a miejskich – 10,7%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów gmin wynosiły 6229,73 zł i były o 7,8% wyższe niż przed rokiem. W gminach wiejskich wskaźnik ten osiągnął poziom 6697,87 zł, w miejskich – 6106,25 zł, a w miejsko-wiejskich – 6046,10 zł. Najwyższy poziom dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Kamiennik (9972,93 zł), a najniższy – w gminie Zdieszowice (4928,52 zł).

Najwyższe dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminach wiejskich

Wykres 2. Struktura dochodów budżetów gmin^a według rodzajów w 2022 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

W 2022 r. **dochody własne** ukształtowały się na poziomie 2480,2 mln zł i wzrosły o 12,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w gminie Kędzierzyn-Koźle (67,5%), a najmniejszy – w gminie Biąta (32,8%).

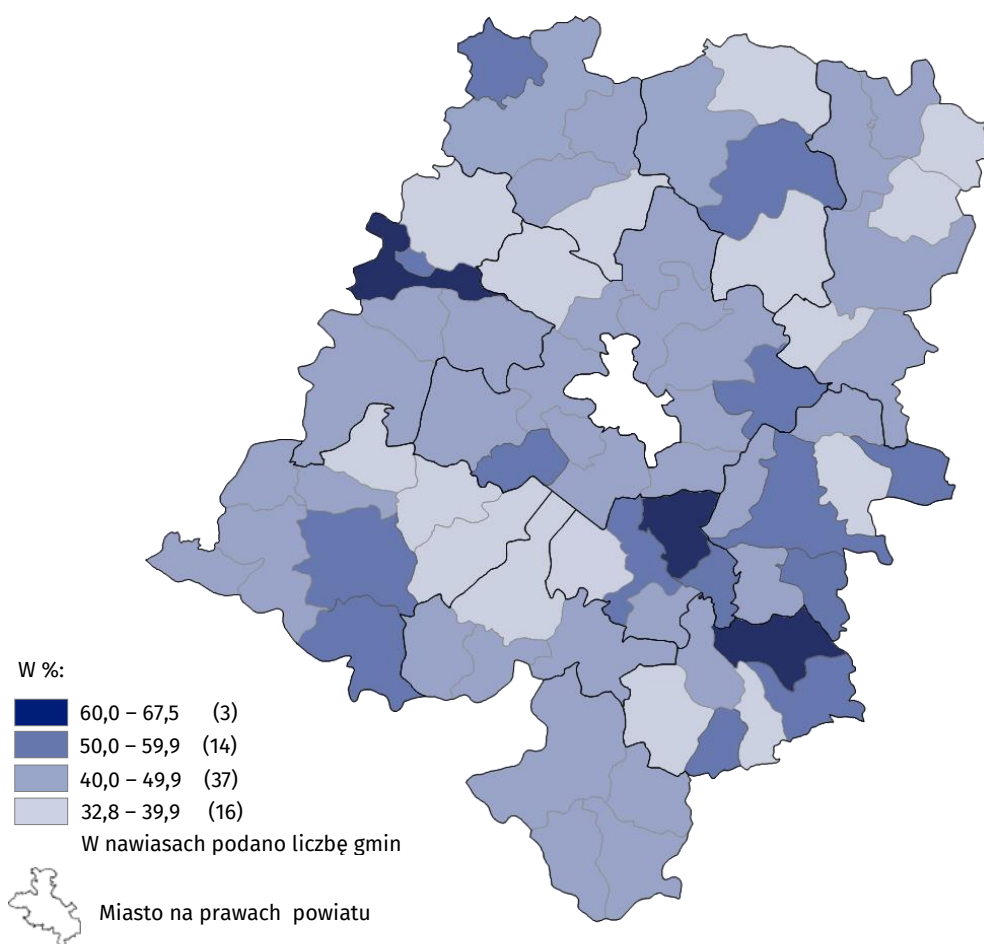
W grupie dochodów własnych budżetów gmin największą wartość miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – 873,6 mln zł (35,2% dochodów własnych). Wysokie były również wpływy z podatku od nieruchomości, które wynosiły 627,0 mln zł

(25,3%). W porównaniu z 2021 r. wartość podatku dochodowego od osób fizycznych była wyższa o 14,5%, a podatku od nieruchomości – o 7,3%.

Dotacje w wysokości 1583,4 mln zł (31,1% dochodów ogółem) wzrosły w skali roku o 12,5%. Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (91,0%), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (44,4%) i na zadania własne (6,9%). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były o 56,2% wyższe względem 2021 r. i ukształtowały się na poziomie 143,0 mln zł (9,0% dotacji ogółem).

W 2022 r. **subwencja ogólna** zasiliła budżety gmin w wysokości 1035,8 mln zł (o 10,9% mniej niż w roku poprzednim) stanowiąc 20,3% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (75,2%).

Mapa 1. Dochody własne budżetów gmin^a w % dochodów ogółem w 2022 r.

^a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki budżetów gmin w 2022 r. wynosiły 5203,4 mln zł i były o 16,2% wyższe niż przed rokiem. W strukturze wydatków największy udział (61,0%) miały wydatki gmin miejsko-wiejskich. Wydatki gmin wiejskich i miejskich stanowiły odpowiednio: 28,6% i 10,5% wydatków ogółem. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 6356,77 zł i były o 17,2% wyższe niż przed rokiem. W gminach wiejskich wskaźnik ten wynosił 6681,49 zł, w miejsko-wiejskich – 6260,78 zł, a w miejskich – 6093,61 zł. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Pokój (9119,96 zł), a najniższe – w gminie Zdzeszowice (5209,72 zł).

Na **wydatki bieżące** gminy przeznaczyły 4395,6 mln zł (84,5% wydatków ogółem), tj. o 13,0% więcej niż w 2021 r. W strukturze wydatków bieżących znaczący udział stanowiły: wynagrodzenia (32,3%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (27,1%) oraz zakup materiałów i usług (22,0%).

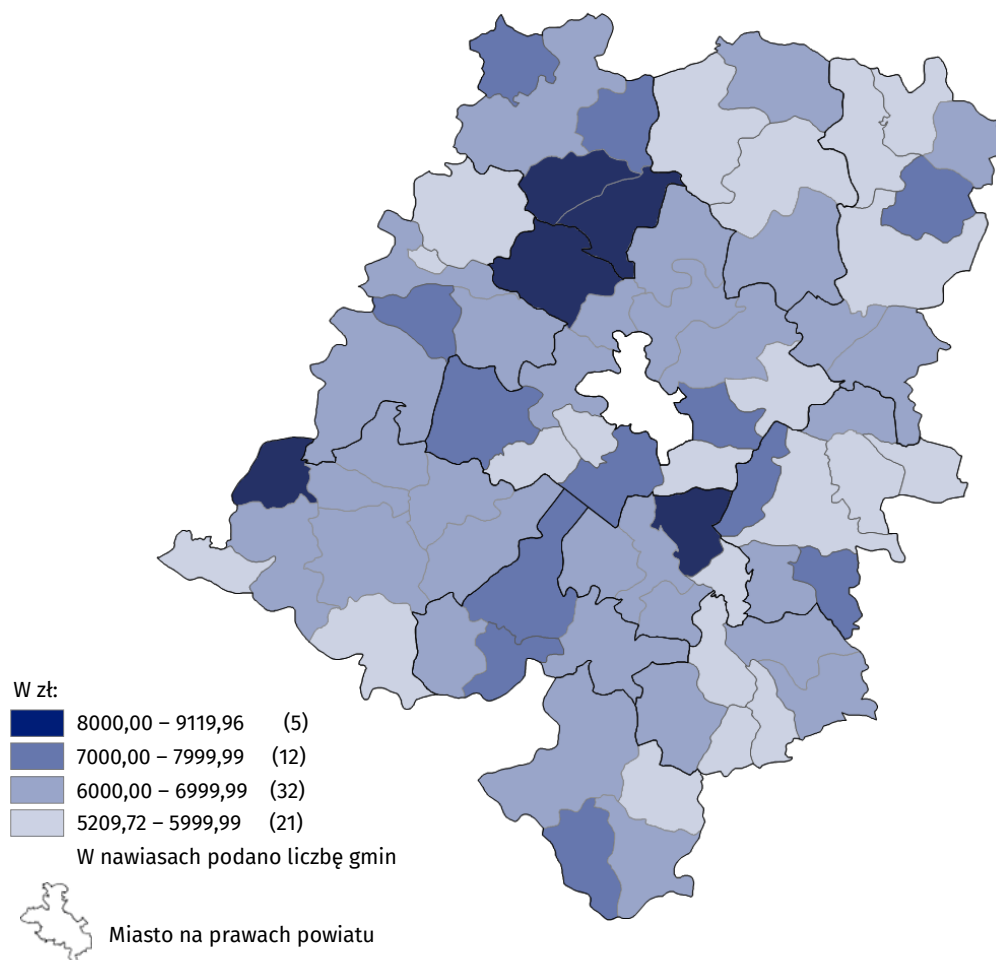
Wydatki majątkowe budżetów gmin wynosiły 807,8 mln zł i były o 37,9% wyższe w odniesieniu do 2021 r. Wydatki inwestycyjne wzrosły o 55,3% do poziomu 744,7 mln zł (92,2% wydatków majątkowych).

W 2022 r. gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy **deficytem** w wysokości 104,0 mln zł (w 2021 r. odpowiednio nadwyżka 292,4 mln zł).

Ujemny wynik budżetów odnotowano w 40 gminach, w tym największy, stanowiący ponad 10% dochodów ogółem, w gminach: Krapkowice i Nysa.

Ponad połowa gmin zamknęła rok budżetowy deficytem

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2022 r.

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety powiatów

W 2022 r. powiaty województwa opolskiego osiągnęły **dochody** w wysokości 1139,7 mln zł, tj. o 6,2% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1392,31 zł i wzrosły o 7,1% w odniesieniu do 2021 r. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie głubczyckim (2177,31 zł), natomiast najniższe – w powiecie opolskim (940,23 zł).

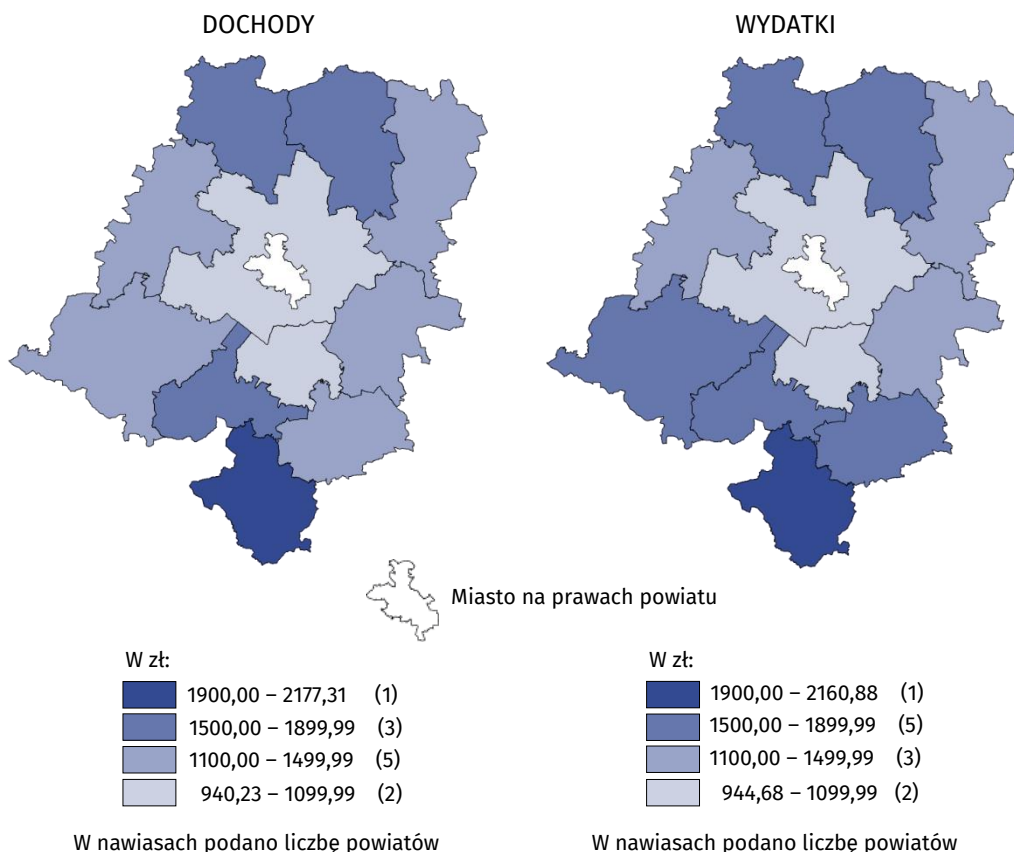
Dochody własne budżetów powiatów wynosiły 464,0 mln zł i były o 13,8% wyższe względem 2021 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (52,3%).

W 2022 r. powiaty województwa opolskiego w ramach realizowanych zadań otrzymały tytułem **dotacji** 231,6 mln zł. Wpływy te były o 10,2% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeważającą część dotacji stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (54,6%).

Subwencja ogólna powiększyła budżety powiatów o 444,1 mln zł i była o 2,5% mniejsza w relacji do 2021 r. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (74,2%).

W dochodach własnych budżetów powiatów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

Mapa 3. Dochody i wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2022 r.

Wydatki budżetów powiatów w odniesieniu do 2021 r. zwiększyły się o 13,0% i wynosiły 1167,9 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1426,84 zł, tj. o 13,9% wyższym niż w roku poprzednim. Najwięcej środków na 1 mieszkańca wydatkowano w powiecie głubczyckim (2160,88 zł), a najmniej – w opolskim (944,68 zł).

W strukturze wydatków budżetów powiatów **wydatki bieżące** stanowiły 88,3%, natomiast **wydatki majątkowe** – 11,7%. W porównaniu z 2021 r. wydatki bieżące wzrosły o 12,4%, a wydatki majątkowe – o 18,1%. Wydatki bieżące budżetów powiatów przeznaczono głównie na wynagrodzenia (55,1%) oraz zakup materiałów i usług (19,1%), podczas gdy wydatki majątkowe – na cele inwestycyjne (95,3%).

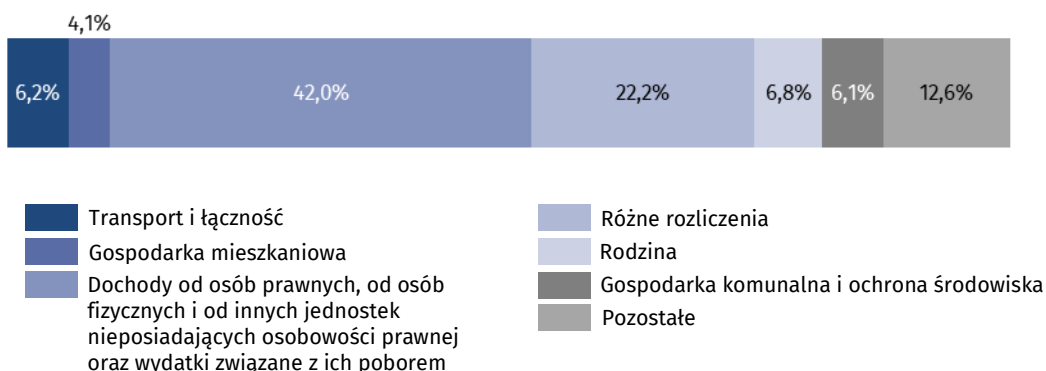
W 2022 r. **wynik** budżetów powiatów województwa opolskiego był ujemny i wynosił -28,3 mln zł (w 2021 r. wynik dodatni 39,8 mln zł). Deficyt odnotowano w 5 powiatach, w tym największy w powiecie nyskim (13,2% dochodów ogółem).

Budżet miasta na prawach powiatu – Opole

W 2022 r. **dochody** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 1229,3 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 1,2%. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 9708,32 zł i były o 1,7% wyższe względem 2021 r.

W strukturze dochodów według rodzajów **dochody własne** stanowiły 58,7%, **dotacje** – 20,8%, a **subwencja ogólna** – 20,6%. Dochody własne wynosiły 721,2 mln zł i były o 6,4% wyższe w odniesieniu do 2021 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (35,1%) oraz podatku od nieruchomości (25,3%). Wpływy do budżetu miasta na prawach powiatu z tego tytułu ukształtowały się na poziomie odpowiednio: 252,9 mln zł i 182,3 mln zł. Wartość dotacji wynosiła 255,2 mln zł i była o 8,4% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. W dotacjach ogółem największy udział miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (46,6%). Subwencja ogólna zwiększyła budżet miasta o 252,8 mln zł (spadek o 2,1% w relacji do 2021 r.). Na zadania oświatowe miasto na prawach powiatu otrzymało 230,9 mln zł, tj. 91,3% subwencji ogólnej.

Wykres 3. Struktura dochodów budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2022 r.

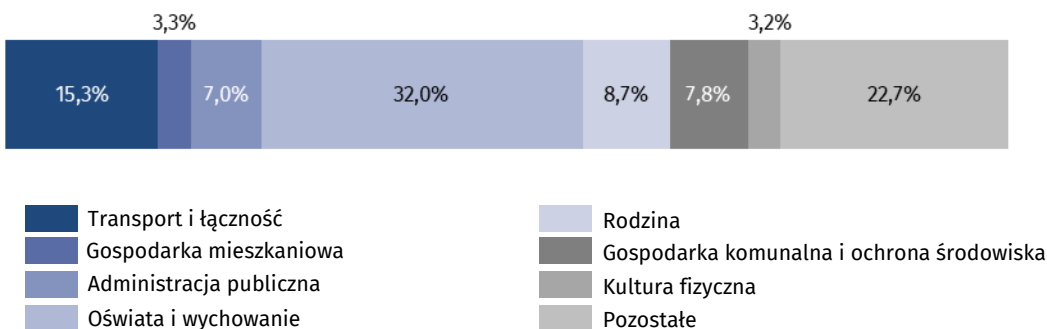

W 2022 r. **wydatki** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły wartość 1314,6 mln zł i spadły o 1,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 10381,90 zł i były o 1,3% niższe niż w 2021 r.

W strukturze wydatków budżetu miasta na prawach powiatu **wydatki bieżące** stanowiły 82,3%, a **wydatki majątkowe** – 17,7%. Wydatki bieżące wynosiły 1081,3 mln zł, tj. o 6,9% więcej niż przed rokiem. Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (38,0%) oraz zakup materiałów i usług (27,3%). Wydatki majątkowe wynosiły 233,3 mln zł i były o 28,9% niższe w relacji do 2021 r. W wydatkach majątkowych przeważały wydatki inwestycyjne (93,0%).

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole obserwowano wyraźny spadek wydatków majątkowych względem 2021 r.

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2022 r.

W 2022 r. miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy **deficytem** w kwocie 85,3 mln zł, stanowiącym 6,9% dochodów ogółem (w 2021 r. odpowiednio: 124,6 mln zł i 10,3%).

Budżet samorządu województwa

W 2022 r. **dochody** budżetu samorządu województwa opolskiego wynosiły 675,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 7,4%. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w wysokości 714,36 zł były o 8,3% wyższe w odniesieniu do 2021 r.

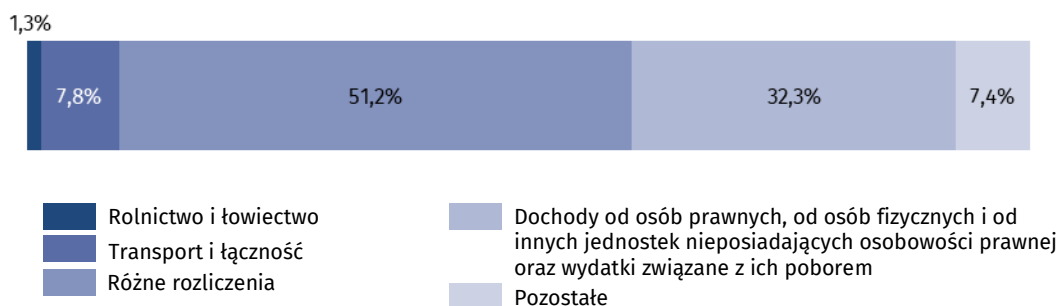
Dochody własne na poziomie 268,3 mln zł (wzrost o 4,3% w porównaniu z 2021 r.) stanowiły 39,7% dochodów budżetu samorządu województwa. W tej grupie dochodów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (56,0%) oraz fizycznych (25,1%). Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wynosiły 150,3 mln zł (spadek w odniesieniu do 2021 r. o 18,6%), a od osób fizycznych – 67,4 mln zł (wzrost o 67,0%).

W ramach **dotacji** samorząd województwa otrzymał 211,2 mln zł (31,3% dochodów ogółem), tj. o 9,1% więcej niż w 2021 r. Największy odsetek (80,2% dotacji ogółem, tj. 169,5 mln zł) stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Dochody z tytułu **subwencji ogólnej** budżetu samorządu województwa w 2022 r. ukształtowały się na poziomie 195,7 mln zł, tj. o 10,1% wyższym niż przed rokiem, a ich udział w dochodach ogółem wynosił 29,0%. Na część wyrównawczą przeznaczono 132,4 mln zł, tj. 67,7% subwencji ogólnej. Na część regionalną przypadało 17,7 mln zł (9,0%), a na oświatową – 13,2 mln zł (6,8%).

W budżecie samorządu województwa odnotowano wzrost subwencji ogólnej w skali roku

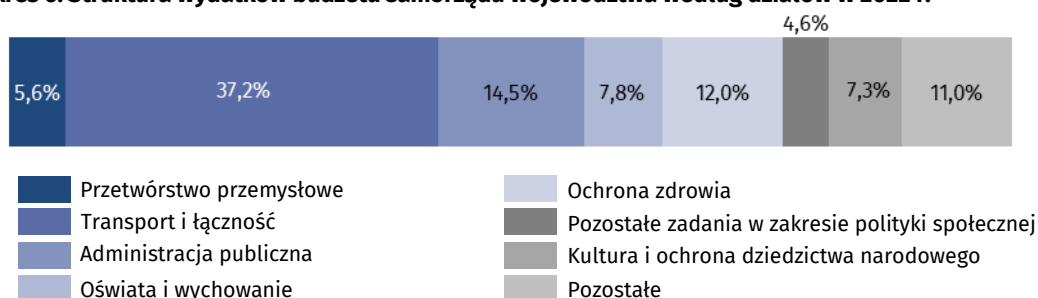
Wykres 5. Struktura dochodów budżetu samorządu województwa według działów w 2022 r.

Wydatki budżetu samorządu województwa wzrosły w skali roku o 25,7% do poziomu 680,2 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły one 719,60 zł i były o 26,6% wyższe w relacji do 2021 r.

Wydatki bieżące wzrosły o 10,7% w odniesieniu do 2021 r. i ukształtowały się na poziomie 459,1 mln zł (67,5% wydatków ogółem samorządu województwa). Z wydatków bieżących 46,7% przeznaczono na dotacje, 23,5% – na wynagrodzenia, a 18,8% – na zakup materiałów i usług.

Wykres 6. Struktura wydatków budżetu samorządu województwa według działów w 2022 r.

Wydatki majątkowe budżetu samorządu województwa wynosiły 221,0 mln zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosły o 74,5%. Blisko 90% wydatków majątkowych miało charakter inwestycyjny (89,5%).

W 2022 r. samorząd województwa opolskiego zamknął rok budżetowy **ujemnym wynikiem** rzędu 5,0 mln zł, stanowiącym 0,7% dochodów ogółem (w 2021 r. odpowiednio: nadwyżka 87,2 mln zł i 13,9%).

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
p.o. Dyrektora Renata Wasilewska
Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
**Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
w Opolu**
Monika Bartel
Tel: 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl

[@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

[@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2021 r.](#)

[Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2022](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2023](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Dziedzina – Finanse publiczne](#)

[Strateg – obszary tematyczne – finanse publiczne](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)